

اندیشه اسلامی ۲

طرح درس ۱۶ هفته

محمد علی مصباح نژاد

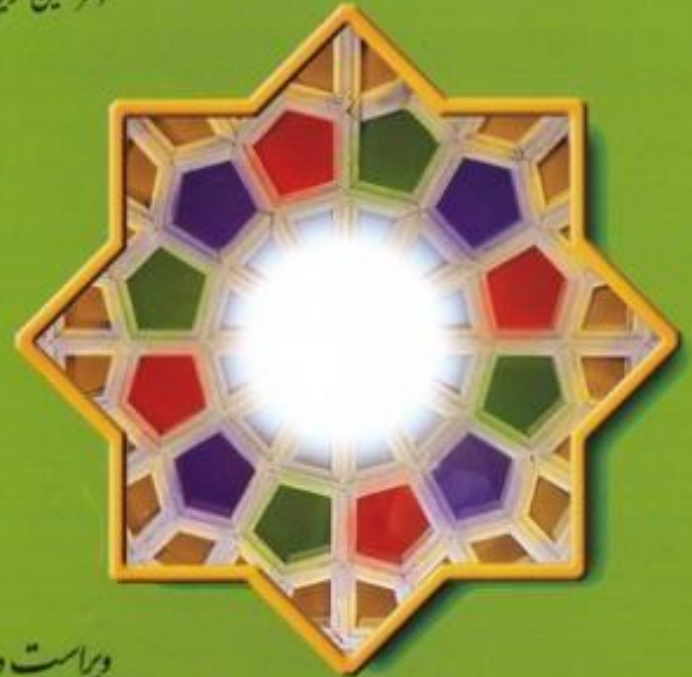
نیم سال اول ۹۸-۹۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اندیشه اسلامی ۲

دکتر علی غفارزاده
دکتر حسین عزیزی

ویراست دوم

اندیشه اسلامی ۲

دکتر علی غفارزاده

دکتر حسین عزیزی

منبع اصلی درس: اندیشه اسلامی ۲

مؤلفان:

دکتر علی غفارزاده

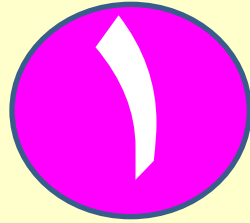
دکتر حسین عزیزی

تدوین: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها
مرکز برنامه ریزی و تدوین متون درسی
ناشر: دفتر نشر معارف

شناسنامه کتاب:

- همکارانی که در تولید این اثر نقش داشته اند:
- رئیس مرکز تدوین: دکتر ابراهیم کلانتری ؛
مدیر پژوهش: غلامحسین گرامی ؛
مدیر گروه مبانی نظری اسلام: غلامحسین گرامی ؛
کارشناسان ارزیابی: دکتر عبدالحسین خسروپناه ، دکتر محمد محمدرضایی
- مدیر اجرایی مرکز: علی احمد عاشوری ؛
مدیر تدوین: جواد محفوظی نژاد ؛
بازبینی نهایی: جواد محفوظی نژاد، مصطفی رفیعان ؛
صفحه آرایی: سیدمحمد مسجدی ؛
اصلاحات حروف نگاری: سیدمحمد طباطبایی نیک ؛
نمونه خوانی: منصوره سادات طباطبایی ، م نقدبشی ؛
مسئول سایت اینترنت: سیدعلیرضا آل یس ؛
مدیر تولید و نشر: عباس قاسمیان ؛
مدیر توزیع: محمدعلی اخویان

شرح تفصیلی دروس

هفته

۹۷

۰۶

۲۶

تاریخ ارائه

ص ۱۵-۶

توضیح سرفصل دروس

بخش اول:

وحی، پیامبری
و دین

۱- وحی و پیامبری

مقدمه

معنا و مفهوم پیامبر

معنای لغوی وحی

معنا و مفهوم وحی

وحی در قرآن

۱- اشاره پنهانی

۲- هدایت غریزی

۳- الهام

۴- وحی رسالی یا تشریحی

شرح تفصیلی دروس

۲

هفته

۹۷

۰۷

۰۲

تاریخ ارائه

براهین ضرورت
وحی و پیامبری

اثبات ضرورت نبوت با تأکید بر هدف خلقت
مقدمات برهان

محدودیت های
عقل بشری

- ۱- کلی بودن و اجمالی بودن احکام عقل
- ۲- ناتوانی عقل در تشخیص آثار اخروی رفتارهای انسانی
- ۳- آسیب پذیری عقل در مرحله تشخیص و عمل

مصونیت وحی

شبهات منکران
بعثت پیامبران

- ۱ - موافق عقل بشری
- ۲ - گزاره های خردستیز
- ۳ - گزاره ها و آموزه های فرا حسی و فرا عقلی

شرح تفصیلی دروس

۳

هفته

۹۷

۰۷

۰۹

تاریخ ارائه

* مقدمه

۱- نظریه تعارض

۲- نظریه تمایز

الف) استقلال و تمایز در وظیفه و هدف

ب) استقلال و تمایز در روش و موضوع

نقد نظریه تمایز

۳- نظریه تعامل

شرح تفصیلی دروس

۴

هفته

۹۷

۰۷

۱۶

تاریخ ارائه

معجزه چیست؟ راه های شناخت قرآن

۱- دلایل

اعجاز قرآن

الف) تحدی به متن
ب) اُمّی بودن پیامبر
ج) همانندی آیات

ویژگی های انسان

ویژگی های قرآن

۲- مصونیت

از تحریف

معنا و مفهوم تحریف

شواهد تاریخی مصونیت

دلایل

روایی

عقلی

۱- آیات تحدی

۲- اوصاف قرآن

قرآنی (آیه ذکر)

شرح تفصیلی دروس

۵

هفته

۹۷

۰۷

۲۳

تاریخ ارائه

مقدمه

خاتمیت در قرآن

خاتمیت در احادیث

حکمت ختم نبوت تبلیغی

حکمت ختم نبوت تشریحی

- ۱- جهانی و جاودانگی اسلام
 - ۲- جامعیت دین اسلام
 - ۳- مراتب دین
- مبانی
ختم
نبوت

۱ - اسلام و مقتضیات زمان

۲ - ویژگی های سیستم قانون گذاری در اسلام

۱) ورود عقل در حریم قانونگذاری

۲) اجتهاد قوه محرکه اسلام

۳) مبتنی بودن احکام اسلامی بر مصالح و مفاسد واقعی

۴) توجه به احکام اولی و ثانوی

۵) عدم توجه به شکل و صورت ظاهری زندگی

۶) قوانین کنترل کننده

۷) اختیارات حکومت اسلامی

۲ - ویژگی های

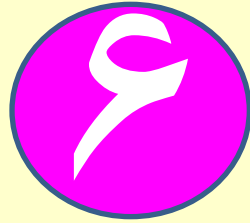
سیستم

قانون گذاری

در اسلام و

عناصر پویایی آن

شرح تفصیلی دروس

هفته

۹۷۰۷۳۰ تاریخ ارائه

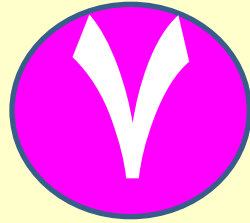
الف. روش شناسی موضوع } روش برون دینی
روش درون دینی

ب. سکولاریسم

سکولاریسم و عوامل ظهور آن

- ۱- محتوای متون دینی موجود
- ۲- فقدان قوانین اجتماعی و حکومتی در مسیحیت
- ۳- فساد مالی و اخلاقی در دستگاه کلیسا
- ۴- جزمیت، مصونیت و خشونت کلیسا
- ۵- جنبش اصلاح دینی

شرح تفصیلی دروس

هفته

۹۷

۰۸

۰۷

تاریخ ارائه

قلمرو دین اسلام

هدف بعثت پیامبران
و تفسیرهای آن

- ۱- تفسیر دنیاگرایانه دعوت پیامبران
- ۲- تفسیر آخرت گرایانه دعوت پیامبران
- ۳- تفسیر جامع گرایانه دعوت پیامبران

برون دینی

۱. اهداف پیامبران در قرآن

۲. سیره عملی پیامبر اسلام

۳. جامعیت

۴. مهدویت و احیای دین

درون دینی

دلایل

نظریه

جامع گرا

۱. دعوت به پرستش خدا و توحید

۲. دعوت به معاد

۳. تعلیم و تربیت

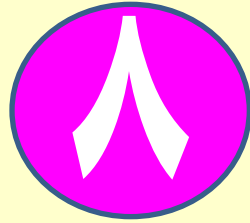
۴. دعوت به تزکیه و تقوا

۵. آزادی انسان

۶. عدالت اجتماعی

۷. اصلاح جامعه و مبارزه با مفسد

شرح تفصیلی دروس

هفته

۹۷

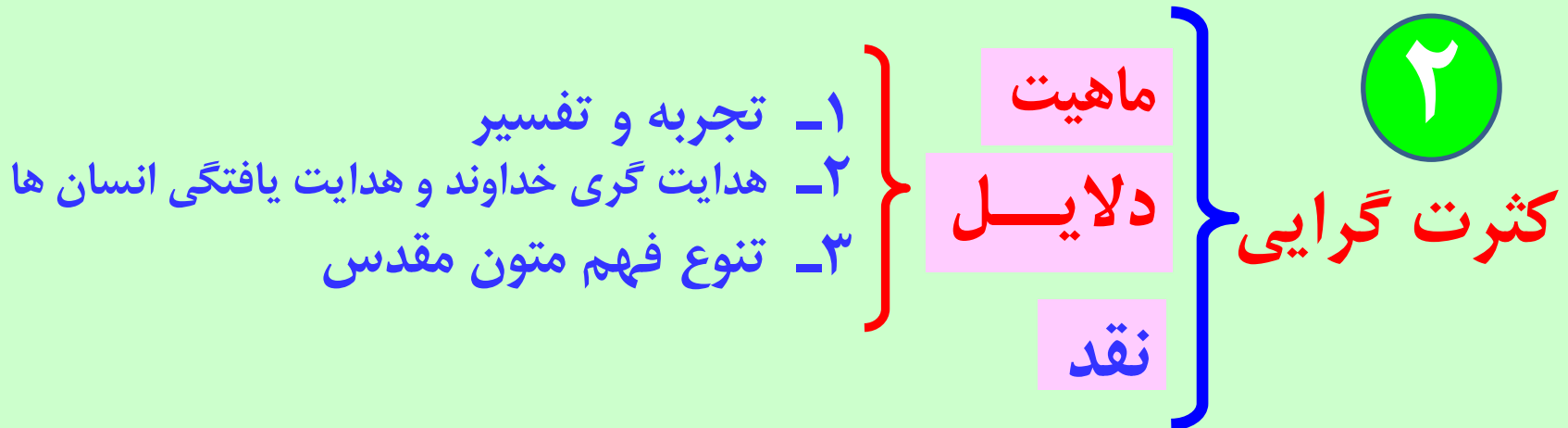
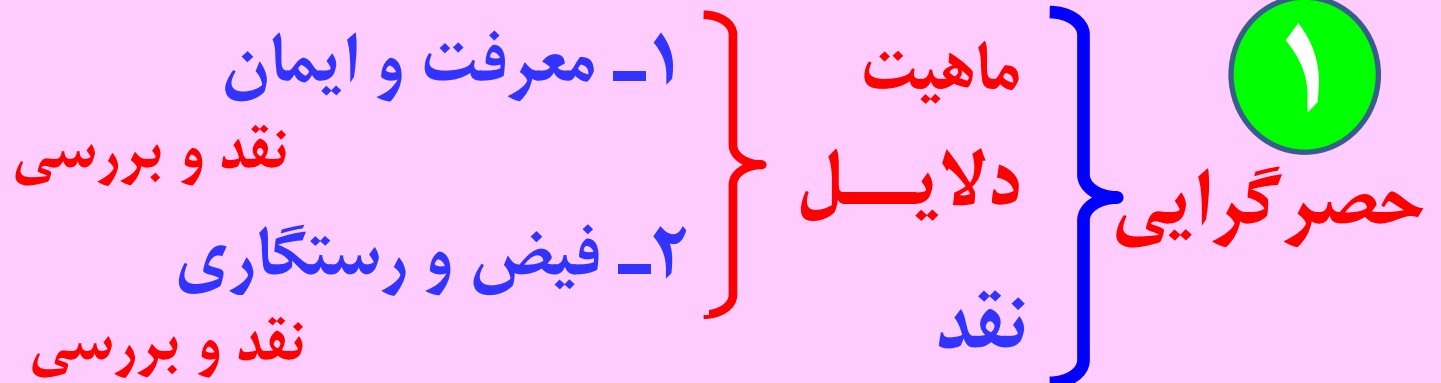
۸۰

۱۴

تاریخ ارائه

دین یا ادیان / موضع ما در باره ادیان آسمانی

رویکردهای مختلف در باره ادیان

شرح تفصیلی دروس

۹

هفته

۹۷

۰۸

۲۱

تاریخ ارائه

رویکردهای مختلف در باره ادیان

- ۱- تجربه و تفسیر
- ۲- هدایت گری خداوند و هدایت یافتگی انسان ها
- ۳- تنوع فهم متون مقدس

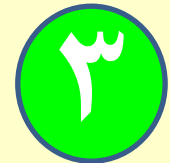
ماهیت

دلایل

نقد

کثرت گرایی

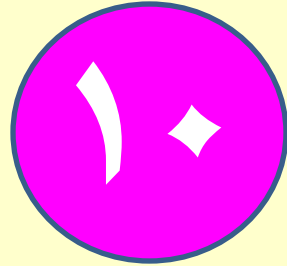
شمول گرایی و صور آن

- ۱- شمول عفو
- ۲- شمول به دلیل حقایق
- ۳- شمول کفاره
- ۴- نسبیت در بهره مندی از حقیقت

معیارهایی برای ارزیابی ادیان

دعوت دینی

شرح تفصیلی دروس

هفته

۹۷

۰۸

۲۸

تاریخ ارائه

بخش دوم:

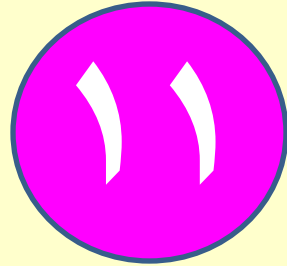
امامت
و مهدویت

- حقیقت امامت
- طرح مسأله
- تعریف امامت

تفاوت شیعه و سنی در تعریف امامت

تعیین امام

شرح تفصیلی دروس

هفته

تاریخ ارائه

۹۷	۰۹	۰۵

- ۱- مرجعیت علمی امام
- ۲- مرجعیت سیاسی امام

۱- ضرورت امامت از دیدگاه عقل

شرح تفصیلی دروس

۱۲

هفته

۹۷

۰۹

۱۲

تاریخ ارائه

۲- ضرورت امامت از دیدگاه نقل

- قرآن کریم

- سنت پیامبر

عصمت امام

۱. حدیث ثقلین

۲. حدیث غدیر

۳. حدیث منزلت

۴. حدیث اثنا عشر خلیفه

شرح تفصیلی دروس

۱۳

هفته

۹۷

۰۹

۱۹

تاریخ ارائه

مهدی موعود (عج)

آیین یهود
آیین هندو
آیین بودا
آیین زرتشت
یونان باستان
آیین مسیح

۱- بشارت ادیان پیش از اسلام

۲- بشارت قرآن کریم

۳- فلسفه بعثت

مبانی
مهدویت

غیبت مهدی (عج)
طول عمر مهدی (عج)
راز غیبت مهدی موعود (عج)

موعود اسلام

شرح تفصیلی دروس

۱۴

هفته

۹۷

۰۹

۲۶

تاریخ ارائه

بخش سوم:

ولایت و مرجعیت
در عصر غیبت

ص ۱۷۹ - ۱۹۳

بخش ۳ / مرجعیت و ولایت در عصر غیبت

۱. تاریخچه و مبانی ولایت فقیه

مقدمه

تکلیف امت در عصر غیبت

ضرورت نصب جانشینی از سوی امام معصوم

تاریخچه تئوری ولایت و مرجعیت عالمان دینی

مرجعیت دینی
زعامت سیاسی

ولایت و مرجعیت فقیهان در عصر غیبت

ولایت

چیست؟

ولایت تکوینی

ولایت بر تشریح

ولایت بر تدبیر

محجوران
خردمندان

شرح تفصیلی دروس

۱۵

هفته

۹۷

۱۰

۰۳

تاریخ ارائه

اجتهاد مطلق
عدالت مطلق
مدیریت

فقیه کیست؟

- ۱- دلایل عقلی ولایت فقیه
- ۲- دلایل نقلی ولایت فقیه

تفسیر اول
تفسیر دوم

۲. ولایت مطلقه فقیه

نتیجه

شرح تفصیلی دروس

۱۶

هفته

۹۷

۱۰

۱۰

تاریخ ارائه

۳. مشروعیت ولایت فقیه

- منشأ مشروعیت حکومت
- مشروعیت ولایت و حکومت فقیه
- مبانی نظریه انتخاب
- نظریه انتصاب
- مبانی نظریه انتصاب
- جایگاه مردم در نظام ولایی
- حکومت دینی و دموکراسی

باتشكر

محمد علي مصلح نژاد